EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.3.1.
COM(2024) 105 final

2024/0058 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Euratom által az Energia Charta Konferencián képviselendő álláspontról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

E javaslat tárgya az Energia Charta Egyezmény javasolt módosításainak tervezett elfogadásával, valamint i. az Energia Charta Egyezmény mellékletei tekintetében javasolt módosítások és változtatások, ii. az értelmező záradékok, nyilatkozatok és határozatok tekintetében javasolt módosítások, valamint iii. az Energia Charta Egyezményt érintő módosítások, továbbá a mellékleteit érintő változtatások/módosítások hatálybalépéséről és ideiglenes alkalmazásáról szóló határozat jóváhagyásával kapcsolatban a tagállamok által az Euratom-Szerződés hatálya alá tartozó kérdések tekintetében az Energia Charta Konferencia ülésén képviselendő álláspontról szóló bizottsági határozat Tanács általi jóváhagyása. Az Energia Charta Egyezmény módosításainak elfogadását és a további jóváhagyásokat az Energia Charta Konferencia egyidejűleg fogadja el.

Az Energia Charta Egyezmény

Az Energia Charta Egyezmény az energiaágazatra alkalmazandó többoldalú kereskedelmi és beruházási megállapodás, amelyet 1994-ben írtak alá és 1998-ban lépett hatályba. Az Energia Charta Egyezmény a beruházásvédelemre, az energetikai anyagok és termékek kereskedelmére és tranzitjára, valamint a vitarendezési mechanizmusokra vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz. Az Energia Charta Egyezmény létrehozza továbbá a szerződő felek közötti nemzetközi energiaügyi együttműködés keretét. Az Európai Unió az Euratommal[1], az uniós tagállamok többségével, Japánnal, az Egyesült Királysággal, Svájccal, Törökországgal, valamint a Nyugat-Balkán és a volt Szovjetunió országainak többségével együtt – Oroszország[2] és Belarusz[3] kivételével – részes fele az Energia Charta Egyezménynek. Az Európai Bizottság 2023. július 7-én az Euratomnak az Energia Charta Egyezményből való kilépéséről szóló tanácsi határozati javaslatot terjesztett elő. A Tanács jelenleg vizsgálja a javaslatot.

Az Energia Charta Konferencia

Az Energia Charta Konferencia az Energia Charta irányító és döntéshozó szerve, amelyet az Energia Charta Egyezmény hozott létre. Az Energia Charta Egyezményt aláíró vagy ahhoz csatlakozó valamennyi állam vagy regionális gazdasági integrációs szervezet (például az EU és az Euratom) tagja a konferenciának, amely rendszeresen ülésezik az Energia Charta Egyezmény aláírói közötti energiaügyi együttműködést érintő kérdések megvitatása, az Energia Charta Egyezményben és az energiahatékonyságról és a kapcsolódó környezeti vonatkozásokról szóló jegyzőkönyvben szereplő rendelkezések végrehajtásának felülvizsgálata, valamint az Energia Charta keretében alkalmazható lehetséges új eszközök és megvalósítható közös tevékenységek mérlegelése érdekében. Az Energia Charta Konferencia ezen belül elfogadja az Energia Charta Egyezmény módosításainak szövegét, valamint jóváhagyja az Energia Charta Egyezmény mellékleteinek módosításait és technikai változtatásait. Az Energia Charta Egyezmény szövegének javasolt módosításairól való szavazáskor az Energia Charta Konferencia határoz arról, hogy a módosítások a jelen lévő és

[1] A Tanács és a Bizottság 98/181/EK, ESZAK, Euratom határozata (1997. szeptember 23.) az Energia Charta Egyezmény, valamint az energiahatékonyságról és a kapcsolódó környezeti vonatkozásokról szóló Energia Charta Jegyzőkönyv Európai Közösségek általi elfogadásáról (HL L 69., 1998.3.9., 1. o.).

[2] A 2022. június 24-i rendkívüli Energia Charta Konferencia visszavonta az Oroszországi Föderáció megfigyelői státuszát.

[3] A 2022. június 24-i rendkívüli Energia Charta Konferencia visszavonta Belarusz megfigyelői státuszát és az Energia Charta Egyezmény Belarusz általi ideiglenes alkalmazását.

szavazó szerződő felek egyhangú szavazatával kerüljön elfogadásra. Az EU és az Euratom az Energia Charta Egyezmény szerződő felei közé tartozó tagállamainak számával megegyező számú szavazattal rendelkezik, azzal a kikötéssel, hogy az EU és az Euratom nem gyakorolhatja szavazati jogát, ha tagállamai gyakorolják szavazati jogukat, és fordítva.

Az Energia Charta Konferencián meghozandó határozatok

Az Energia Charta Konferencia 2022. november 22-i 33. ülését követően a konferencia várhatóan 2024 folyamán újból előterjeszti a szerződő feleknek az Energia Charta Egyezmény korszerűsítésével kapcsolatos négy határozat meghozatalára irányuló javaslatát. Ezek a határozatok egyidejűleg kerülnek meghozatalra, és céljuk:

– az Energia Charta Egyezmény szövegéhez javasolt módosítások elfogadása,

– az Energia Charta Egyezmény mellékleteit érintő javasolt módosításainak és változtatásainak jóváhagyása,

– az értelmező záradékok, nyilatkozatok és határozatok javasolt módosításainak jóváhagyása, valamint

– az Energia Charta Egyezmény szövegéhez javasolt módosítások hatálybalépéséről és ideiglenes alkalmazásáról, valamint mellékleteinek változtatásairól/módosításairól szóló határozat jóváhagyása.

Mivel az Energia Charta Egyezmény az 1990-es évek óta nem esett át jelentős aktualizáláson, egyre inkább elavulttá vált. Emellett mára azon beruházási egyezmények egyike, amelyek a legtöbb peres ügy tárgyát képezik a világon: a többségében más uniós országokban székhellyel rendelkező beruházók követeléseinek fő célpontjai az uniós tagállamok. Ennek eredményeként 2018 novemberében korszerűsítési folyamat indult el. Az Energia Charta Konferencia először jóváhagyta a megvitatandó témák listáját, amelyek elsősorban a beruházásvédelemmel kapcsolatos rendelkezésekhez kapcsolódtak. Az EU ezt követően javasolta a fosszilis tüzelőanyagokba történő beruházások védelmének megszüntetését.

A többoldalú tárgyalások 15 fordulóját követően, amelyekre 2019. július és 2022. június között került sor, a 2022. június 24-én, Brüsszelben tartott rendkívüli Energia Charta Konferencián „elvi megállapodás” született a tárgyalások lezárásáról. Az Energia Charta Egyezmény felülvizsgált szövegét és mellékleteit ezt követően jogi felülvizsgálatnak vetették alá. Ezután a felülvizsgált szövegeket tartalmazó végleges határozattervezeteket 2022. augusztus 19-én megosztották valamennyi szerződő féllel, beleértve az EU-t, az Euratomot és az Energia Charta Egyezmény szerződő felei közé tartozó valamennyi uniós tagállamot.

Az Energia Charta Egyezmény korszerűsítésével kapcsolatos határozatokról egyhangúlag kell szavazni. Ha a szavazás sikeres, az Energia Charta Konferencia az Energia Charta Egyezmény korszerűsítésére vonatkozó határozatokat „elfogadottnak” tekinti. Ez az elfogadás a reformcsomag különböző elemeinek megerősítésére, ideiglenes alkalmazására és esetleges hatálybalépésére irányuló további folyamatokat fog elindítani.

Az Energia Charta Egyezmény módosításainak és a korszerűsítés egyéb elemeinek ideiglenes alkalmazását az Energia Charta Egyezmény szövegét érintő módosítások, valamint mellékleteit érintő változások/módosítások hatálybalépéséről és ideiglenes alkalmazásáról szóló határozat szabályozza. E határozattal összhangban az elfogadást követően, egy meghatározott időponttól kezdődően várhatóan valamennyi szerződő fél automatikusan alkalmazni fogja a korszerűsítést. Ugyanakkor bármely szerződő fél letétbe helyezhet a letéteményesnél (Portugália) egy arra vonatkozó nyilatkozatot, hogy nem tudja elfogadni az Energia Charta Egyezmény módosításainak ideiglenes alkalmazását, ami ténylegesen lehetővé

teszi az egyes szerződő felek számára, hogy kimaradjanak az ideiglenes alkalmazásból. Az Energia Charta Egyezmény titkársága ezeket a nyilatkozatokat nyilvánosságra hozza. Még abban az esetben is, ha valamely szerződő fél eredetileg ilyen nyilatkozatot tesz, bármikor visszavonhatja a nyilatkozatot; így lehetősége nyílik, hogy egy későbbi időpontban ideiglenesen alkalmazza az Energia Charta Egyezmény korszerűsítését.

Az Euratom-Szerződés 101. cikke szerinti bizottsági határozat Tanács általi jóváhagyására vonatkozó jelen határozati javaslat célja, hogy meghatározza a tagállamok által az Energia Charta Konferencián – jelenléti részvétel útján vagy adott esetben írásbeli eljárás keretében – a fent ismertetett határozatokkal kapcsolatban képviselendő álláspontot.

A Bizottság egyúttal javaslatot tesz az Európai Unió, az Euratom és a tagállamok közötti, az Energia Charta Egyezmény értelmezésére vonatkozó megállapodás elfogadására. E megállapodásnak tartalmaznia kell különösen annak megerősítését, hogy egy olyan rendelkezés, mint az Energia Charta Egyezmény 26. cikke, sem a múltban, sem jelenleg, sem a jövőben nem szolgálhat a tagállamok valamelyikének beruházója által egy másik tagállamban végrehajtott beruházásokkal kapcsolatban indított választottbírósági eljárások jogalapjául, és hogy az Energia Charta Egyezmény 47. cikkének (3) bekezdésében előírt hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés nem terjedhet ki az ilyen eljárásokra, és nem is azzal a céllal került elfogadásra, hogy azokra kiterjedjen. Meg kell határoznia továbbá a tagállamok kötelezettségeit arra az esetre, ha az Energia Charta Egyezmény 26. cikke szerint benyújtott kérelem alapján választottbírósági eljárásban vesznek részt.

Az Unió következetes értelmezése szerint az Energia Charta Egyezmény nem alkalmazható valamely tagállam és egy másik tagállam beruházója közötti, az ez utóbbi által az előbbi tagállamban végrehajtott beruházással kapcsolatos jogvitákra, és nem is azzal a céllal jött létre, hogy azokra alkalmazható legyen. Ezt az értelmezést az Európai Unió Bírósága (EUB) a Komstroy-ügyben hozott ítéletében kifejezetten megerősítette. A választottbíróságok azonban kimondták és továbbra is fenntartják, hogy az EUB ítéletei nem kötelezőek rájuk nézve. Annak elkerülése érdekében, hogy ilyen jogvitákban a bíróságok továbbra is kinyilvánítsák, hogy joghatósággal rendelkeznek, kifejezetten és egyértelműen meg kell ismételni az Energia Charta Egyezmény hiteles értelmezését. Ennek legmegfelelőbb módja a szerződések jogáról szóló bécsi egyezményben kodifikált nemzetközi szokásjog szerinti megállapodás.

Noha ez a megállapodás egy külön nemzetközi közjogi aktusban fogja kodifikálni az EU és tagállamai értelmezését (ami a kötelezettségek kétoldalú jellege miatt lehetséges), az Energia Charta Egyezmény korszerűsítése – egy egyértelműséget szolgáló cikkely révén – magába a szövegbe fogja beépíteni az összes szerződő fél azon értelmezését, mely szerint az Egyezmény 26. cikke nem alkalmazandó az EU-n belül. Mindkét elem hozzá fog járulni az esetleges kétértelműség megszüntetéséhez, valamint az Energia Charta Egyezmény szerinti EU-n belüli választottbírósági eljárások jelenlegi vagy jövőbeli kockázatainak felszámolásához, biztosítva a szükséges mértékű jogbiztonságot.

A képviselendő álláspont

A Bizottság azt javasolja, hogy az Energia Charta Egyezményben részes tagállamok az Euratom-Szerződés hatálya alá tartozó kérdések tekintetében az Energia Charta Konferencia ülésén – jelenléti részvétel útján vagy adott esetben írásbeli eljárás keretében – az alábbi 1–4. pontban ismertetett álláspontokat képviseljék.

Az Energia Charta Egyezmény szövegéhez javasolt módosítások elfogadását illetően

Az Energia Charta Egyezmény szövegének javasolt módosításai jelentős javításokat tartalmaznak, amelyek hatékonyan összhangba hozzák az Energia Charta Egyezményt a

modern beruházásvédelmi normákkal és az EU által más fórumokon (például UNCITRAL[4]) képviselt uniós álláspontokkal. A módosítások emellett összhangba hozzák az Energia Charta Egyezményt az EU közelmúltban elfogadott szabadkereskedelmi és beruházási megállapodásaiban szereplő beruházásvédelmi megközelítéssel.

A módosított Energia Charta Egyezmény különösen a következőket tartalmazza:

– **új beruházásvédelmi rendelkezések, amelyek összhangban vannak a modern normákkal és az uniós álláspontokkal**, megerősítve a szerződő felek azon jogát, hogy intézkedéseket hozzanak a jogszerű szakpolitikai célkitűzések elérése érdekében („**szabályozáshoz való jog**”), többek között az éghajlatváltozás elleni küzdelem tekintetében; csak a valós gazdasági érdekkel rendelkező beruházók részesülnek védelemben, szemben a fiktív fedőcégekkel[5];

– **a vitarendezésre vonatkozó új rendelkezések**, amelyek megóvják a szerződő feleket a meggazdagodás reményében alaptalanul indított keresetekkel szemben, biztosítékot írnak elő a költségekre, valamint bevezetik az eljárások nagy fokú átláthatóságát,

– **a fenntartható fejlődésre vonatkozó új rendelkezések**, így különösen az éghajlatváltozásra és a tiszta energiára való átállásra vonatkozó rendelkezések, valamint az összehangolás hiánya esetén intézkedési mechanizmus biztosítása oly módon, amelyre korábban többoldalú beruházási egyezmény keretében még nem volt példa,

– emellett az EU gondoskodott a regionális gazdasági integrációs szervezetekre (például az EU-ra) vonatkozó rendelkezésekről, kifejezetten megerősítve, hogy nem **lehetséges az Energia Charta Egyezmény hatálya alá vonni az EU-n belüli beruházásokkal kapcsolatos választottbírósági eljárásokat**[6], az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban[7],

– **az energiaszállítással kapcsolatos rendelkezések lényeges pontosítása** annak érdekében, hogy figyelembevételre kerüljenek a harmadik felek hozzáférési jogaival rendelkező integrált energiapiacok – például az EU – követelményei, anélkül, hogy új kötelezettségek keletkeznének az EU-ra nézve[8],

– **az energiaágazaton belüli gazdasági tevékenység frissített fogalommeghatározása**, amely az EM/EM I., EQ/EQ I. és NI. mellékletekkel (lásd az alábbi 2. pontot) együtt lehetővé teszi az EU-n belüli beruházásvédelemnek az EU célkitűzéseivel való összehangolását.

---

4 Az Egyesült Nemzetek Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottsága.

5 A fiktív fedőcégek olyan vállalatok, amelyeknek székhelye vagy telephelye az Energia Charta Egyezmény valamely szerződő felének területén található, az adott szerződő fél területén azonban nem folytatnak tényleges gazdasági tevékenységet, és csak az Energia Charta Egyezmény alapján járó védelemre törekszenek.

6 Az ilyen keresetek tették ki az elmúlt évtizedben az uniós országokkal szemben benyújtott keresetek túlnyomó többségét, annak ellenére, hogy a Bizottság – az Európai Unió Bírósága által megerősített – álláspontja szerint az uniós jog kizárja az EU-n belüli beruházásokkal kapcsolatos választottbírósági eljárásokat.

7 A Bíróság 2018. március 6-i ítélete, *Szlovák Köztársaság kontra Achmea BV*, C-284/16, és a Bíróság 2021. szeptember 2-i ítélete, *Moldovai Köztársaság kontra Komstroy LLC*, C-741/19.

8 Fontos megjegyezni, hogy a harmadik felek piaci hozzáférésével, a kapacitásallokációs mechanizmusokkal és a díjszabásokkal kapcsolatos új kötelezettségvállalások a „legjobb törekvés szerinti” kötelezettségvállalások, amelyek az EU törvényeinek és rendeleteinek hatálya alá tartoznak, és ezért csak akkor kellene betartani őket, ha nem ütköznek az uniós jogi keretbe és az EU nemzetközi kötelezettségvállalásaiba.

Az Energia Charta Egyezmény szövegéhez fűzött módosítások elfogadása elvileg nem jár joghatással. A nemzetközi jog szerint ez nem aláírásnak, hanem a megtárgyalt szöveg parafálásának felel meg.

Ennek eredményeként a Bizottság az Euratom-Szerződés hatálya alá tartozó kérdések tekintetében azt az álláspontot javasolja a tagállamoknak, hogy az Energia Charta Konferencián ne akadályozzák az Energia Charta Egyezmény javasolt módosításainak **elfogadását**.

A mellékletek javasolt módosításainak és változtatásainak jóváhagyását illetően

Az Energia Charta Egyezmény 34. cikke (3) bekezdésének m) pontja egyszerűsített eljárásról rendelkezik, amely felhatalmazza a Konferenciát, hogy módosításokat fogadjon el az Energia Charta Egyezmény mellékleteihez. Az Energia Charta Egyezmény mellékleteinek javasolt változtatásai (CC 761) lényeges változást hoznak a jelenlegi Egyezményben: **egyes energetikai anyagok és termékek, valamint energiaágazatbeli tevékenységek az NI. melléklet** révén kizárásra kerülnek az **Energia Charta Egyezmény III. része szerinti beruházásvédelem hatálya alól**. Ennek eredményeként az EU az alábbiak szerint kapta meg a jogot arra, hogy a beruházásvédelem alóli kivételekről rendelkezzen az EU-ban:

– **az elfogadást követően egy meghatározott időponttól kezdődően az EU-ban a fosszilis tüzelőanyagokba történő valamennyi új beruházás** védelmének kizárása, a 380 gCO2/kWh-nál kisebb kibocsátású, hidrogénüzemű/alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázerőművek és -infrastruktúrák esetében egy átmeneti időszak biztosítása mellett – alapértelmezés szerint 2030. december 31-ig, illetve ha azok szén-, tőzeg- vagy olajpala-tüzelésű létesítményt váltanak fel, akkor 2033. augusztus 15-ig,

– **az EU-ban fosszilis tüzelőanyagokba történt valamennyi meglévő beruházás védelmének kizárása az Energia Charta Egyezmény módosításainak hatálybalépését (vagy ideiglenes alkalmazásának megkezdését) követő 10 év elteltével**, de legkésőbb 2040. december 31-ig,

– kizárólag **a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén és szintetikus üzemanyagok számára** nyújtott védelem,

– **a szén-dioxid-leválasztással, -hasznosítással és -tárolással** kapcsolatos tevékenységek védelmének kizárása.

A javasolt módosítások emellett **összhangba hozzák az Energia Charta Egyezmény hatályát a zöld energiára való átálláshoz szükséges, megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiák jellemezte új helyzettel**. **Ez az EM/EM I. melléklet** (új energetikai anyagok és termékek, például a hidrogén és a származékos tüzelőanyagok, úgy mint az ammónia és a metanol, valamint a biomassza, a biogáz és a szintetikus tüzelőanyagok hozzáadása) **és az EQ/EQ I. melléklet** (új energetikai berendezések, például különböző szigetelőanyagok, valamint többrétegű szigetelő üveg hozzáadása) **módosításával érhető el**.

Ezen túlmenően **a viszonosság elvének** végrehajtása érdekében új mellékleteket hoztak létre, amelyek szerint a szerződő felek nem kényszeríthetők arra, hogy megvédjék más szerződő felek beruházásait, ha az utóbbiak az NI. mellékletben kizárták az ilyen beruházásokat, úgy, hogy nem alkalmazzák az Energia Charta Egyezmény 26. cikkében szereplő, beruházók és államok között vitarendezési mechanizmust (**új IA-NI. melléklet**), vagy pedig a beruházásvédelemről szóló III. rész egészét (**új NPT melléklet**). Az atomenergia az Egyezmény jelenlegi hatálya alá tartozik, és ez a mellékletek (különösen az NI. melléklet) módosítását követően is így marad, bármilyen módosítás vagy változtatás nélkül.

Ennek eredményeként a Bizottság a tagállamoknak azt az álláspontot javasolja, hogy az Energia Charta Konferencián ne akadályozzák az Energia Charta Egyezmény mellékleteit érintő javasolt módosítások és változtatások **jóváhagyását**.

Az értelmező záradékok, nyilatkozatok és határozatok javasolt változtatásainak jóváhagyását illetően

Az értelmező záradékokban, nyilatkozatokban és határozatokban bevezetett változtatások az elavult rendelkezések helyesbítésére (például az „*Európai Közösségek*” kifejezés cseréje az „*Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség*” kifejezésre), valamint az Energia Charta Egyezmény szövegének további pontosítására irányulnak (például annak pontosítására, hogy a „támogatás” magában foglalja az uniós jogban meghatározott „állami támogatást”). Az értelmező záradékok, nyilatkozatok és határozatok ilyen változtatásainak jóváhagyása még egyértelműbbé és pontosabbá teszi az Energia Charta Egyezmény szövegét.

Ennek eredményeként a Bizottság a tagállamoknak azt az álláspontot javasolja, hogy az Energia Charta Konferencián ne akadályozzák az értelmező záradékok, nyilatkozatok és határozatok javasolt változtatásainak **jóváhagyását**.

Az Energia Charta Egyezmény szövegét érintő módosítások, valamint a mellékleteit érintő változtatások/módosítások hatálybalépéséről és ideiglenes alkalmazásáról szóló határozat jóváhagyását illetően

A konferencia jóvá fogja hagyni azt a határozatot, amely az Energia Charta Egyezmény javasolt módosításainak és mellékletei módosításainak hatálybalépésére és ideiglenes alkalmazására vonatkozó alábbi szabályokról rendelkezik:

– **Az Energia Charta Egyezmény szövegének módosításai** az Energia Charta Egyezmény 42. cikkének (4) bekezdésével összhangban lépnek hatályba. Ez azt jelenti, hogy a módosítások akkor lépnek hatályba, amikor a szerződő felek háromnegyede megerősítette azokat. Emellett a határozat úgy rendelkezik, hogy alapértelmezés szerint a módosításokat valamennyi szerződő fél ideiglenesen alkalmazza, kivéve, ha nyilatkozatot nyújtanak be arról, hogy erre nem képesek.

– **Az NI. melléklet C. szakaszának változtatásai**, amely szakasz különösen 10 éves átmeneti időszakot ír elő a fosszilis tüzelőanyagokba történő meglévő beruházások védelmének fokozatos megszüntetésére az EU-ban, **valamint más mellékletek változtatásai**: ezek a változtatások az Energia Charta Egyezmény módosításainak hatálybalépésekor lépnek hatályba (lásd fent). Az NI. melléklet C. szakaszát és a többi melléklet változtatásait alapértelmezés szerint valamennyi szerződő fél ideiglenesen alkalmazni fogja, kivéve, ha ezzel ellentétes nyilatkozatot tesznek (lásd fentebb).

– **Az NI. melléklet B. szakaszának változtatásai**, amely szakasz különösen a fosszilis tüzelőanyagokba történő új beruházásoknak az uniós védelemből való kizárására vonatkozó szabályokat tartalmazza, a konferencián megjelölt időpontban minden további megerősítés nélkül automatikusan hatályba lépnek.

– **Az értelmező záradékok, nyilatkozatok és határozatok változtatásai** az elfogadás időpontjában lépnek hatályba, amennyiben elavult hivatkozások helyesbítésére szolgálnak. A fennmaradó változtatások az Energia Charta Egyezmény módosításainak hatálybalépésekor lépnek hatályba. Addig is ideiglenesen ugyanúgy alkalmazandók, mint az Energia Charta Egyezmény módosításai.

Az Energia Charta Egyezmény és az NI. melléklet C. szakaszának módosításai, valamint más mellékletek módosításai hatálybalépésének és ideiglenes alkalmazásának szabályai

összhangban vannak az eredeti Energia Charta Egyezmény hatálybalépésre és ideiglenes alkalmazásra vonatkozó rendelkezéseivel. Emellett az EU elérte, hogy az NI. melléklet B. szakasza a konferencia határozatában megjelölt időpontban automatikusan hatályba lépjen, ezzel is biztosítva az új beruházások tekintetében a fosszilis tüzelőanyagokba történő beruházásokra vonatkozó uniós kivétel hatálybalépésének időpontját.

Következésképpen a Bizottság az Euratom-Szerződés hatálya alá tartozó kérdések tekintetében a tagállamoknak azt az álláspontot javasolja, hogy az Energia Charta Konferencián ne akadályozzák az Energia Charta Egyezmény szövegét érintő módosítások hatálybalépéséről és ideiglenes alkalmazásáról szóló határozatnak, valamint mellékletei változtatásainak/módosításainak **jóváhagyását**.

Szem előtt tartva, hogy az Európai Bizottság az EU-nak, illetve az Euratomnak az Energia Charta Egyezményből való kilépéséről szóló határozatra irányuló javaslatokat terjesztett elő, az Energia Charta Konferencia fent említett határozatairól szóló szavazáson az Európai Unió és az Euratom – noha a szavazás időpontjában még szerződő felei lesznek az Energia Charta Egyezménynek –, várhatóan nem lesznek jelen és nem fognak szavazni. Ezért ez a javaslat azon tagállamok álláspontját határozza meg, amelyek továbbra is az Energia Charta Egyezmény szerződő felei, és úgy döntenek, hogy – jelenléti részvétel útján, vagy adott esetben írásbeli eljárás keretében – részt vesznek az Energia Charta Konferencia ülésén. Ez nem érinti az Unió és tagállamai közötti hatáskörmegosztást.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

Alapelvek

Az Euratom-Szerződés nem tartalmaz az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével egyenértékű rendelkezést a megállapodásokkal létrehozott szervekben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozó tanácsi határozatok tekintetében, amennyiben valamely ilyen szervet joghatással bíró jogi aktus elfogadására kérik fel. Amennyiben az Euratom által kötött megállapodással létrehozott valamely szerv, például az Energia Charta Egyezmény joghatással bíró jogi aktust fogad el, az Euratom-Szerződés 101. cikkében előírt eljárásokat kell alkalmazni.

Az Euratom-Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „*A Közösség a hatáskörének keretein belül harmadik állammal, nemzetközi szervezettel vagy harmadik állam állampolgárával kötött megállapodások vagy szerződések révén kötelezettségeket vállalhat.*”

Az Euratom-Szerződés 101. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „*Az ilyen megállapodásokat és szerződéseket a Tanács irányelveivel összhangban a Bizottság tárgyalja meg; azokat a Tanács minősített többséggel elfogadott jóváhagyásával a Bizottság köti meg.*”

A jelen esetre történő alkalmazás

Az Energia Charta Egyezmény olyan nemzetközi megállapodás, amelynek többek között az Euratom is részes fele.

Az Energia Charta Konferencia 2022. november 22-én felkérést kap arra, hogy fogadjon el joghatással bíró jogi aktusokat. E jogi aktusok a nemzetközi jog szerint kötelező érvényűek.

Következésképpen az Euratom-Szerződés 101. cikkének (2) bekezdése értelmében a Tanácsnak minősített többséggel jóvá kell hagynia őket.

Az Energia Charta Konferencia által az Energia Charta Egyezmény mellékleteit érintő javasolt módosítások és változtatások jóváhagyásáról (CC 761), valamint az értelmező záradékok, nyilatkozatok és határozatok javasolt változtatásainak jóváhagyásáról (CC 762) elfogadandó határozatok a nemzetközi jog értelmében kötelező joghatással bíró jogi aktusoknak minősülnek. Ennek az oka, hogy az Energia Charta Egyezmény felhatalmazza az Energia Charta Konferenciát arra, hogy a szerződő felek általi későbbi megerősítés nélkül módosítsa az Energia Charta Egyezmény mellékleteit, értelmező záradékait, nyilatkozatait és határozatait. Az Energia Charta Egyezmény 48. cikke értelmében a mellékletek és a határozatok az Egyezmény szerves részét képezik.

Az Energia Charta Konferencia által az Energia Charta Egyezmény szövegét érintő módosítások hatálybalépéséről és ideiglenes alkalmazásáról, valamint mellékleteit érintő változtatásokról/módosításokról elfogadandó határozat a nemzetközi jog értelmében kötelező joghatással bíró jogi aktusnak minősül, mivel arra kötelezi a szerződő feleket, hogy egy meghatározott időponttól kezdődően ideiglenesen alkalmazzák az Energia Charta Egyezmény módosított szövegét és mellékletei egyes szakaszainak változtatásait, amennyiben nem nyújtanak be kellő időben ezzel ellentétes nyilatkozatot.

Az Energia Charta Konferencia által elfogadandó, az Energia Charta Egyezmény szövegéhez javasolt módosítások elfogadásáról szóló határozat a jelen ügy sajátos körülményei között a nemzetközi jog értelmében kötelező joghatással bíró jogi aktusnak minősül, mivel azt az Energia Charta Egyezmény szövegét érintő módosítások hatálybalépéséről és ideiglenes alkalmazásáról szóló határozattal (lásd fent) együtt kell elfogadni, amely arra kötelezi a szerződő feleket, hogy egy meghatározott időponttól kezdődően ideiglenesen alkalmazzák ezeket a módosításokat, amennyiben nem nyújtanak be kellő időben ezzel ellentétes nyilatkozatot.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az Euratom-Szerződés 101. cikkének (2) bekezdése, mivel az Euratom-Szerződés nem tartalmaz az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével egyenértékű rendelkezést a megállapodásokkal létrehozott szervekben az Unió által képviselendő álláspontok kialakításáról szóló határozatok tekintetében.

A tervezett jogi aktusok kihirdetése

Mivel az Energia Charta Konferencia határozatai módosítani fogják az Energia Charta Egyezmény mellékleteit, elfogadásukat követően helyénvaló kihirdetni őket az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

2024/0058 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Euratom által az Energia Charta Konferencián képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 101. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) Az Energia Charta Egyezményt (a továbbiakban: megállapodás) az Európai Atomenergia-közösség (a továbbiakban: Euratom) az Energia Charta Egyezmény, valamint az energiahatékonyságról és a kapcsolódó környezeti vonatkozásokról szóló Energia Charta Jegyzőkönyv Európai Közösségek általi elfogadásáról szóló, 1997. szeptember 23-i 98/181/EK, ESZAK, Euratom tanácsi és bizottsági határozattal (HL L 69., 1998.3.9., 1. o.) kötötte meg, és 1998. április 16-án lépett hatályba.

(2) Mivel a megállapodás az 1990-es évek óta nem esett át jelentős aktualizáláson, egyre inkább elavulttá vált.

(3) A megállapodás 34. cikke értelmében az Energia Charta Konferencia elfogadja a megállapodás módosításainak szövegét, valamint jóváhagyja a megállapodás mellékleteinek módosításait és technikai változtatásait.

(4) Az Energia Charta Konferenciának el kell fogadnia az Energia Charta Egyezmény javasolt módosításait és jóvá kell hagynia i. az Energia Charta Egyezmény mellékleteinek javasolt módosításait és változtatásait, ii. az értelmező záradékok, nyilatkozatok és határozatok javasolt változtatásait, valamint iii. az Energia Charta Egyezmény módosításainak, és mellékletei változtatásainak/módosításainak hatálybalépéséről és ideiglenes alkalmazásáról szóló határozatot. A konferencia várhatóan 2024 folyamán – ülés vagy adott esetben írásbeli eljárás keretében – elfogadás céljából újból előterjeszti a javasolt módosításokat.

(5) Helyénvaló meghatározni az azon tagállamok által képviselendő álláspontot, amelyek az Energia Charta Egyezmény szerződő felei. Ez nem érinti az Euratom és a tagállamok közötti hatáskörmegosztást.

(6) Ezzel párhuzamosan az Európai Bizottság az EU-nak és az Euratomnak a megállapodásból való kilépéséről szóló határozatokra irányuló javaslatokat terjesztett elő, amelyeket e javaslattal együtt kell elfogadni.

(7) Mivel az Energia Charta Egyezmény hatálya alá tartozó szakterületek nagyrészt az Unió és az Euratom kizárólagos hatáskörébe tartoznak, a tagállamok az Unió és az Euratom kilépését követően nem maradhatnak az Energia Charta Egyezmény szerződő felei, kivéve, ha erre az Unió és az Euratom felhatalmazza őket. Ezért amint hatályba lép az Uniónak és az Euratomnak az Energia Charta Egyezményből való kilépése, és az Unió és az Euratom nem ad felhatalmazást arra, hogy a tagállamok szerződő felek

maradjanak, a tagállamoknak észszerű időn belül ki kell lépniük az Energia Charta Egyezményből,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Energia Charta Egyezményben szerződő félként részt vevő tagállamok által az Euratom-Szerződés hatálya alá tartozó kérdések tekintetében az Energia Charta Konferencia ülésén képviselendő következő álláspontot a Tanács jóváhagyja:

a) nem akadályozni, hogy a konferencia fogadja el az Energia Charta Egyezmény javasolt módosításait;

b) nem akadályozni az Energia Charta Egyezményhez csatolt mellékletek javasolt módosításainak és változtatásainak jóváhagyását;

c) nem akadályozni az értelmező záradékok, nyilatkozatok és határozatok javasolt változtatásainak jóváhagyását; valamint

d) nem akadályozni az Energia Charta Egyezmény szövegéhez javasolt módosítások hatálybalépéséről és ideiglenes alkalmazásáról, valamint mellékleteinek változtatásairól/módosításairól szóló határozat jóváhagyását.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök